

Резюме

**на хабилитационен труд на главен асистент д-р Явор Спасов Грънчаров
за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“**

Графичният дизайн – съвременни тенденции, естетика, функционалност

Тематичен обхват и параметри на хабилитационния труд

Хабилитационният труд обхваща работата на автора като графичен дизайнер, художник и преподавател в областта на графичния и 3D дизайн, представяйки серия от творби, създадени в периода от назначаването му като главен асистент към катедра „Визуални изкуства“, Факултета по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ), СУ „Св. Климент Охридски“ през 2020 г. и досега. Работите са групирани в съответствие с техните художествени особености и цели, така че да демонстрират уменията и компетенциите на автора в рамките на изследваната област и показват общата картина на неговите творчески и научни постижения в областта на графичния и 3D дизайна през последните 4 години. Във всички представени творби, графичният дизайн заема съществено място, като са приложени специфични визуални елементи и текстури, с цел обогатяване функционалността на визуализацията, улесняване достъпността и възприемането на идеята на автора. В този смисъл, правилното приложение на графичния дизайн цели да подчертае конкретни аспекти на творбата, които иначе биха били пропуснати.

Хабилитационният труд е представен в три части:

- **Дейност и реализация в областта на графичния дизайн**
- **Творчески изяви**
- **Преподавателска дейност**

1. Дейност и реализация в областта на графичния дизайн

В раздела „Графичен дизайн“ са приложени реализирани дизайни, свързани с професионалната ангажираност на автора към катедра „Визуални изкуства“ и проекти за нуждите на ФНОИ. Реализираните конкретни дизайни тясно кореспондират с преподавателската и практическата дейност на автора и са резултат от неговите активности в съответната област. В този раздел са представени и графични дизайни на различни по предназначение, характер и обем книжни и дигитални издания, голям набор от рекламни материали, визуална идентичност и уеб дизайн (показани са избрани страници от направения редизайн на уеб сайта на ФНОИ). Принос в типографско отношение към оформлението на изданията е използването на шрифтови гарнитури с българска кирилска форма на буквите.

2. Творчески изяви

Серията от 18 дигитални принтове в хабилитационния труд са създадени за самостоятелната изложба „Интеграция в алгоритми“, представена в галерия „Алма Матер“, СУ „Св. Климент Охридски“, 2023. В тях се акцентира върху актуални теми, свързани с развитието на изкуствения интелект и неговото въздействие върху съвременното общество. Образите в творбите не се отнасят пряко до трансхуманизма, а по-скоро показват интегрирането в „играта“ на човека с машината. Сливането на органичното с технологичното и взаимодействието на човешката душа с машината (алгоритъм), неминуемо би довело до промяна на личността и нейното фрагментиране в дигитална среда.

Двете творби „Съвременно 2“ и „Съвременно 3“ са създадени за Международната изложба „Вибрации на струните“, Полша, 2023 (куратор на изложбата доц. Милена Блажиева). Докато в науката „струните“ буквално не означават нищо и не провокират нищо, в изкуството те могат да се представят метафорично като мултивселена (хипотетично множество от всички възможни паралелни вселени, включително и нашата).

Творбата „Съвременно 4“, част от серията дигитални графики „Съвременно“, е създадена за изложбата „Вертикала и хоризонтала“, представена в галерия „Алма Матер“, СУ „Св. Климент Охридски“, 2023, както и в Познан и Лодз /Полша/, Ниш /Сърбия/. Основната идея в тази творба е достигането на технологична сингулярност в близко бъдеще, което би могло да доведе до следните последици: обезличаване на личността и фрагментация на индивидуалността в дигитална среда; развитие на изкуствения интелект, ползите и рисковете от това за човечеството.

Последната авторска творба „Съвременно 5“ – продължение на серията „Съвременно“, е част от изложбата „Дух и материя – Инспирации“, представена в галерия „Алма Матер“, СУ „Св. Климент Охридски“, 2024. Тя се явява ключов момент в работата на автора не само като дизайнер, а и като преподавател, чрез внедряването на работа с 3D програми, показвайки реализацията на нови творчески търсения в областта на графичния дизайн. Тази творба онагледява прехода от двуизмерна творба към триизмерен печат, отваряйки нови хоризонти и възможности за изразяване и обогатяване на художествения образ.

В представените в този раздел творби, графичният дизайн играе важна роля при подчертаване на художествената изразителност на 3D рендърите, чрез включването на различни текстури, графични елементи и филтри. С тяхна помощ се улеснява визуалното възприемане и яснотата на идеята от зрителите.

Произведенията от серията „Ориентири“ са част от изложбата „Арт инициативи, 2020 (Глобално и локално)“. Това е серия от шест дигитални творби, създадени чрез Low-Poly – /нискополигонен/ дизайн, за който са характерни минимализъм и креативна стилизация на образи и фигури. Той се характеризира с използването на различни комбинации от триъгълници и/или правоъгълници, чрез които се създават различни по сложност композиции. Във всяка от показаните творби, първоначалният образ претърпява известна

стилизация, която цели да се засилят впечатлението, емоцията и чувствата, които всяка една от тях поражда.

3. Преподавателска дейност

За целите на обучението в областта на графичния дизайн са разработени и използвани авторски презентационни материали. Те представляват детайлно структурирани визуални ресурси, насочени към формиране на нови знания у студентите за работа със специализиран софтуер за дизайн и предпечат, създаване на рекламен и корпоративен дизайн, следвайки съвременните тенденции в графичния дизайн. Част от визуалните материали бяха създадени специално за онлайн обучението, наложило се поради разпространението на COVID-19 в България. В този раздел е показана само малка част от изготвените визуални презентационни материали.